

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. De intentione illius qui Sacramentum suscipit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

alis conditio ponatur, & tunc volo, vel tunc habebō intentionem absolutam. Hæc intentio reddit Sacramentum invalidum, excepto solo Sacramento Matrimonii: ita Suarez & Coninck citati, & est communis. Ratio est: Quia ut Sacramentum sit validum, debet conjungi intentio simul cum materiâ & formâ, unde si quis postquam puerum asperit aquâ, incipit habere intentionem ipsam baptizandi, nihil facit, hæc namque intentio ministri non coexistit ulli parti materiæ & formæ Sacramenti, tunc enim solum est absoluta intentio, quando ponitur conditio, conditio autem non ponitur nisi postquam tota materia & forma Sacramentorum transit.

VI.
Diversa hæc in parte ratio est de Sacramento Matrimonii.

De Matrimonio est peculiaris ratio, cum enim consistat in contractu, cujus naturam Christus non mutavit, sed ad esse Sacramenti elevavit, contractus autem alii, ut validi sint, pendere possunt à conditione de futuro contingente, poterit etiam Matrimonium, multi tamen Doctores asserunt Matrimonium contractum per verba de presenti sub conditione honestâ de futuro contingente, postâ conditione solum habere vim sponsalium, & ut sit Matrimonium debere eos deinde absolute contrahere. Sed quicquid sit de hoc, ratio diversitatis inter Matrimonium & alia Sacramenta est primò, quia est contractus, ut diximus: Secundò, quia positio materiæ aliorum Sacramentorum non potest pendere à conditione futurâ, cum sint res mere physicæ: Tertio, & præcipue, quia Matrimonium essentialiter consistit in consensu exterius manifestato, non autem manifestatur absolute per verba præcedentia, nisi conditione postâ. Unde in plurimis differt Matrimonium ab aliis Sacramentis, potest enim quis illud contrahere per procuratorem seu substitutum, cum tamen nullus baptizari aut absolvi possit pro alio: nutibus similiter perfici potest, cum nihilominus alia Sacramenta essentialiter requirant verba, & sic de aliis.

VII.
Ad Sacramentorum consecutionem non sufficit, quòd quis habeat solum intentionem actû illum externam facientem.

Ex his omnibus infero cum Valentia hæc, disp. 3. qua. 5. puncto 3. Suarez disp. 13. sect. 2. Vasquez 138. & aliis communiter, non sufficere ad validam Sacramentorum collationem, ut quis tantum intentionem habeat faciendi actum illum externum, ut volebat Catharinus cum aliis quibusdam, aut ut joco faciat, ut dicebat Calvinus, Lutherus, & alii hæretici, sed requiritur ut ministrans habeat intentionem faciendi quod faciunt Christiani, primò enim hoc definitum est in Florentino & Tridentino, ubi dicitur, requiri intentionem faciendi quod facit Ecclesia, & idem definit Leo decimus in bullâ contra Lutherum. Ubi clarum est aliam requiri intentionem præter voluntatem faciendi actionem illam externam, sine hac enim voluntate actio externa fieri moraliter non potest, nec ad hoc declarandum opus esset definitione Pontificis, aut Ecclesie.

VIII.
Cum ministri Sacramentorum sint dispensatores mysteriorum Dei, habere debent rectâ intentionem.

Ratio est, quia ministri Sacramentorum gerunt se ut dispensatores mysteriorum Dei, ac proinde habere debent intentionem agendi aliquid loco Christi, & consequenter faciendi quod instituit Christus. Secundò, quia non sufficit mera intentio faciendi rem, sicut, ut rectè Coninck, si quis famulum suum mittat ut hero emat equum, is autem emat sibi, licet opus externum præceptum impleat, non tamen agit ut minister & famulus illius defectu solius intentionis.

IX.
Obij: Sanctus Athanasius puer alios pueros per jocum baptizavit, quem tamen Baptismum ratum habuit Alexander Patriarcha Alexandri-

nus: & similem refert historiam Nycephorus libro 3. Historiæ, cap. ultimo, de quodam puero Judæo ab aliis pueris per ludum baptizato Constantinopoli, qui similiter Baptismus ibidem pro valido est habitus. Respondetur, dupliciter posse aliquid fieri per jocum, primò, ita ut joco fieri idem sonet ac fictè, sicut cum per ludibrium adoratur idolum, quo sensu sumi debet Sanctus Thomas art. 16. corp. & ad secundum, dum dicit intentionem jocosam obtinere veritati Sacramenti. Secundò sit aliquid per jocum, id est animi oblectandi causâ, etsi verè quis intentionem habeat rem illam præstandi, & hoc potestremo modo potest aliquid per jocum fieri serio, cum verè rem illam intendat operans, licet ob recreationem intendat: hoc posteriori modo censetur S. Athanasius fecisse, quod & de altero puero existimandum est.

nasium puerum alios pueros per jocum baptizasse.

Si verò intendat quis conferre Sacramentum, non tamen effectum Sacramenti, seu gratiam, confert tamen utrumque, gratia quippe necessariò sequitur Sacramentum, nisi ponatur obex in suscipiente, si verò duo baptizati intenderent inire contractum Matrimonii, non tamen facere Sacramentum, ut contingere posset, si duo nati inter Christianos educerentur inter infideles, in hoc inquam casu, vel potest contractus separari à Sacramento, inter tales contrahentes, & tunc validum esset Matrimonium illud in ratione contractus, & non erit Sacramentum, ut vult Vasquez disp. 138. num. 63. vel hæc duo separari non possunt, & tunc nihil facerent nolentes facere Sacramentum, ut docet Suarez disput. 13. sect. 2. & alii communiter.

X.
Quid si duo baptizati intenderent contrahere Matrimonium, non tamen conferre Sacramentum.

SECTIO QUINTA.

De intentione illius, qui Sacramentum suscipit.

QUESTIO est de adultis ratione utentibus, parvulis siquidem & perpetuo amentibus Baptismus, Confirmatio, & Ordo sine ullâ intentione validè conferri possunt. Penitentia & Matrimonii capaces illos non esse certum est, cum ad illa requirantur actus liberi suscipientium. Extremæ etiam Unctionis incapaces sunt parvuli, quamvis Beata Virgo Sacramentum hoc ex hac vitâ decessura receperit, ut affirmat Albertus Magnus, Sylvester, & alii, quos sequitur Pater Canisius lib. 1. de Beatâ MARIA cap. 9. nec enim ut quis recipiat hoc Sacramentum requiritur ut aliquando peccarit, cum forma sit conditionalis solum, seu potentialis, quasi dicitur indulgeat tibi Deus, si quid peccasti, vel conferat tibi Deus gratiam sufficientem ad delendam omnem maculam, quæ per sensus contrahi solet: deinde hoc posito dicunt ut validè suscipiatur hoc Sacramentum sufficere quòd quis libertate utatur, & capax sit spiritualis auxilii ad insidias & oppugnationes inimici in ultimo vitæ articulo, quæ tunc vehementiores esse solent, superandas, hic autem effectus parvulis conferri non potest. Eucharistia, cum Sacramentum sit antequam suscipiatur, à quocumque sumitur, sumitur verum Sacramentum.

I.
De solâ ratione utentibus procedit quasi.

Quid requiratur ut quis sit capax Sacramenti Extremæ unctionis.

II.
Questio in adultis procedit de Baptismo, Confirmatione, Ordine, & Extremâ Unctione, & Penitentia.

De adultis ergo quoad quatuor Sacramenta procedit controversia, Baptismus, Confirmationem, Ordinem, & Extremam Unctionem, & Penitentiam

II.
Poenitentiam enim & Matrimonium requirere actus recipientium illa Sacramenta certum est, de Sacramento autem Eucharistiæ nulla est difficultas, ut proxime ostensum est.

III.
Qui ergo solum negativè se habet, non suscipit validè Sacramentum, multo minus qui positivè repugnat: prima pars est contra Cajetanum, sed communis Doctorem sententia. Secunda traditur ab Innocentio III. capite *Majores de Baptismo*, nec decuit Christianis sacris quempiam animo repugnante imbui. Unde cum Eugenius IV. in decreto ad Armenos requirit, tantum tria ad valorem Sacramenti, intelligi debet de iis, quibus formaliter Sacramentum perficitur, præsupponitur autem subjectum dispositum, alioquin posset non baptizatus validè confirmari. Eodem modo probatur prima pars, & alioquin posset homo sine ullo consensu cogi ad servandas leges Ecclesiæ. Nec refert quod in parvulo non requiratur ullus consensus, sic enim nec ad collationem gratiæ parvulo requirit Deus fidem, requirit tamen in adulto; cum enim ratione, & libertate utatur, justificari debet libero & rationali modo.

III.
Sufficit tamen ad Baptismum consensus vi vel metu extortus, imò & voluntas habitualis, seu non retractata, & subinde sola implicita: unde ait Coninck quæst. 64. art. 8. dub. 5. Si quis velit fieri Christianus, & doleat de peccatis prout per ea meretur pœnas inferni, licet nunquam de Baptismo audierit, validè baptizatur, quia talis implicitè censetur petere Baptismum, & de extremâ Unctione quotidiana praxis id probat: idem affirmat Coninck de Confirmatione, non tamen de Ordine, tum quia nullus eum generali illo desiderio petere censetur cum non sit Sacramentum omnibus necessarium, tum ob tantam status mutationem, quam secum fert.

V.
Ad Penitentiam non sufficit implicita illius petitio, quæ est ipso facto, quo quis catholicè vivat, eo enim ipso censetur velle ea sibi Sacramenta adhiberi quæ Ecclesia morientibus conferre solet, sed hæc non est sufficiens ut quis sacramentaliter absolvatur, sed requiritur ut aliquo modo explicitè, & actu externo Sacramentum petat, actus enim poenitentis sunt pars hujus Sacramenti.

VI.
Tandem addo ad Sacramentum validè suscipiendum non sufficere voluntatem interpretativam, qua quis censetur aliquid velle in causâ, unde si quis prævidens fore ut in somno ab aliquo baptizetur, vult dormire, non validè suscipit Sacramentum, susceptio enim illa est ei simpliciter involuntaria, cum possit ipse quantum est ex se nolle suscipere, unde simpliciter censetur invitus.

V.
Et quis validè absolvatur, requiritur petitio explicita.

VI.
Ad validam Sacramenti susceptionem non sufficit voluntas interpretativa, seu in causâ.

SECTIO SEXTA.

An Christus determinatè instituerit materiam & formam Sacramenti Ordinis.

I.
Variis diversis temporibus in variis regionibus fuit Sacramenti Ordinis

DIVERSUS Ecclesiæ in Sacramenti hujus administratione usus, quem jam inde ab Apostolorum tempore apud varias nationes in diversis orbis partibus viguisse cernimus, occasionem huic questioni præbet, meritoque cum Theologis quaerimus, quid hac in parte sentiendum sit,

cum decursu temporis alium & alium in diversorum ordinum collatione & susceptione tam quoad materiam, quam formam ritum observatum fuisse ex antiquorum monumentis constat. Hinc Innocentius IV. cap. *Presbyter de Sacramentis non iterandis* sic habet: *Unde credimus quòd nisi essent forme postea inventa sufficeret ordinatori dicere, sis Sacerdos, vel alia equipollentia verba: sed subsequentibus temporibus formas, qua servantur, Ecclesia ordinavit.*

Quæstio itaque est, Utrum ita Christus determinaverit in particulari hanc materiam & formam, ut non solum generatim instituerit ut in Ecclesiâ esset Sacramentum Ordinis, sed ut per has in particulari caeremonias, & tenorem verborum perficeretur, ita ut horum usus sit de jure divino, nec penes Ecclesiam sit potestas caeremonias illas mutandi, atque his ommissis, alias illorum loco substituendi.

Supponit hæc quæstio Sacramenta novæ legis fuisse omnia immediatè à Christo instituta, cito enim olim Hugo de Sancto Victore, & Magister, hic in 4. dist. 23. ille libro 2. de Sacramentis extremam Unctionem à S. Jacobo institutam fuisse asserunt, Halensis verò 4. parte de Sacramento Confirmationis, & alii Confirmationem post tempora Apostolorum institutam ex peculiari instinctu Spiritus Sancti fuisse dixerunt in Concilio Meldensi, fide tamen jam certum est, omnia septem Sacramenta instituta fuisse immediatè à Christo, id enim definit Tridentinum sess. 7. can. 1. ut supra vidimus, & sess. 14. can. 1. eandem doctrinam de extremâ Unctione in particulari tradit, de quâ tamen maxima fuit difficultas, atque à S. Jacobo solum fuisse hoc Sacramentum promulgatum. Deinde Sanctus Paulus primæ ad Corinthios cap. 4. ait, Apostolos solum fuisse dispensatores, ac proinde non institutores mysteriorum Dei.

Nec potuit primò institui Sacramentum Confirmationis in Concilio Meldensi, cum Sanctus Clemens, Divi Petri discipulus, & quartus post eum Pontifex, Sacramenti hujus mentionem faciat libro tertio Constitutionum Apostolicarum cap. 16. Hoc autem longè contigit ante Concilium Meldense, ut constat.

Dicendum ergo est, Christum non determinasse in particulari materiam & formam hujus Sacramenti, sed Ecclesiæ permisisse, ut caeremoniam quæcumque sensibilem potestatis, quæ per Ordinem confertur, significativam, in Sacramenti hujus materiam assumeret. Hanc sententiam multi tenent ex recentioribus, præsertim Romæ propter consuetudinem Græcorum: item Lugo de Sacramentis disp. 2. sect. 5. Præpositus de Sacramento Ordinis, dub. 10. qui alios nonnullos citat, cui etiam opinioni favere videtur Bellarminus lib. de Ordin. cap. 9. §. ultimo, quam insuper doctrinam tradit Arcudius de Concordiâ Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis in Sacramentorum administratione lib. 6. cap. 4.

Ratio conclusionis est: Cum namque in Ecclesiâ Romanâ, materia in consecratione Sacerdotum sit porrectio vasorum, seu instrumentorum, ut vocant, nempe calicis cum vino, & patenæ cum hostiâ, ut communis Ecclesiæ praxis demonstrat, & habetur in Concilio Florentino in decreto ad Armenos, Ecclesia tamen Græca, ut constat ex iis, qui Romæ degunt, non utitur hac caeremonia in consecratione Sacerdotum, sed solâ manus impositione, dicente Episcopo: *Divina*

nis admini- stratio.

II.
Verum Christi particu- lares pro Sa- cramentis a di- versis caeremonias instituit.

III.
Omnia septem Sacramenta fuerunt immediatè à Christo instituta.

III.
Ostenditur Sacramentum Confirmationis ab ipso Christo institutum in Concilio Meldensi.

V.
Materiam ordinis Christi in particulari non determinavit.

VI.
Declaratur quo pacto non eadem semper fuerit materia Ordinis.